

Forslagsstiller: FO og Fagforbundet

Velferdstjenester i Norge har historisk vært en av de viktigste bærebjelkene for et inkluderende og likestilt samfunn. Gode offentlige tjenester tilgjengelig for alle har vært et mål. Økende bruk av kommersielle aktører, bruk av anbud og konkurranse i velferden undergraver den norske modellen, svekker tjenestene og skaper økt ulikhet.

Den siste tiden har mange vært opptatt av raseringen man ser på rusfeltet, hvor institusjoner og fagmiljøer som det har tatt mange år å bygge opp, mister sine avtaler. Dette på grunn av en anbudsordning hvor pris er viktigere enn kvalitet. LO mener det er kjernen i problemet som må adresseres; et anbudssystem som setter marked foran mennesker – en pengedrevet konkurranse som skaper utrygghet og ikke kvalitet.

Vår beskjed er klar: Anbudssystemet må avskaffes. Vi trenger en tydeligere offentlig styring av hvordan helse – og velferdstjenester tilbys. Avkommersialiseringsutvalget la høst 2024 fram en utredning om hvordan kommersiell drift av velferdstjenester kan fases ut. Utvalget gir et godt grunnlag som støtter opp under om at velferdstjenester gis best i offentlig eller ideell regi. De konkluderer med at markedstenkning og konkurranse ikke er egnet i offentlig velferd.

LO mener utvalget gir oss viktig kunnskap, og viser oss at det er mulig med en bedre offentlig styring av helse- og velferdstjenestene. Velferdstjenestene er komplekse, krever betydelig innslag av skjønn og kompetanse og må tilpasses individuelt.

Markedsmekanismer og mulighet for profitt er svært dårlig egnet for slike tjenester. Ansattes rammevilkår kan ikke være et konkurransefortrinn. Likevel ser vi at dette blir utfordret når tjenestene blir konkurranseutsatt. LO og LO forbundenen har mange medlemmer som jobber i kommersiell og ideelle velferdstjenester, og vi er opptatt av å styrke lønns- og avtalevilkår i alle sektorer. Det er en målsetning at alle ansatte har likeverdige lønns- og pensjonsforhold, uavhengig av om de jobber i privat eller offentlig sektor.

Dagens anbudsordninger er en trussel mot kvaliteten på velferdstjenestene. La oss få bruke kompetansen vår til å hjelpe mennesker – ikke til å kjempe i et marked. Mennesker er ikke butikk – la det være en langsiktig politisk målsetting å unngå anbudsordninger slik at vi kan bygge gode og forutsigbare helse- og velferdstjenester.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas